

สรุปผลการวิจัยอภิปรายและขอเสนอแนะ

ในบทนี้จะกล่าวถึงการดำเนินงานการวิจัย และผลของการวิจัยทั้งหมดแล้วสรุปเพื่ออภิปราย ตลอดจนการให้ข้อเสนอแนะที่จะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาหลักสูตรวิชาพลานามัยต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยนี้ต้องการประมวลเรื่องราวประวัติความเป็นมาของวิชาพลานามัยและ ศึกษาความคิดเห็นของผู้ที่ทำงานเกี่ยวกับหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๐๓ ในหมวดวิชาพลานามัย เพื่อแสวงหาแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรวิชาพลานามัยใหม่ประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น จึงตั้งวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังนี้

๑. ประเมินผลหลักสูตรประถมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช ๒๕๐๓ หมวดวิชาพลานามัย การประเมินผลหมวดวิชาพลานามัยนี้จะประเมิน ๔ ด้าน คือ จุดมุ่งหมาย เนื้อหา การนำหลักสูตรไปใช้ และการประเมินผล
๒. ต้องการเปรียบเทียบความคิดเห็นของคณะบุคคลกลุ่มต่าง ๆ ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ของหลักสูตรวิชาพลานามัยระดับประถมศึกษาตอนต้น ในด้านที่เกี่ยวกับความมุ่งหมาย เนื้อหา การสอนและการนำหลักสูตรไปใช้ตลอดทั้งการวัดผล ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้ คือ

๒.๑ ความมุ่งหมายวิชาพลานามัยทั้ง ๔ ข้อ มีถ้อยคำหรือข้อความชัดเจนเพียงใด สอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียนเพียงใด และมีความยากง่ายในการนำไปปฏิบัติเพียงใด

๒.๒ เนื้อหาของการเรียนวิชาพลานามัย มีความสอดคล้องกับชีวิตผู้เรียนเพียงใด สามารถสอนได้ครบตามเนื้อหาและจุดมุ่งหมายหรือไม่ วิธีการสอนใดใช้กิจกรรมอื่นประกอบการสอนเพียงใด ตลอดจนผู้เรียนมีความสนใจในการเรียนมากน้อยเพียงใดอีกด้วย

๒.๓ การนำหลักสูตรไปใช้ ผู้สอนได้ใช้หลักสูตรหรือแบบเรียน เป็นหลักยึด มีแบบเรียนและอุปกรณ์การสอนมากน้อยเพียงใด มีความเข้าใจเรื่อง หลักสูตรหรือต้องการคำแนะนำช่วยเหลือทางคณาวิชาการมากน้อยเพียงใด จำนวน ชั่วโมงหรือเวลาที่สอนมีเพียงพอหรือไม่ ตลอดทั้งผู้เรียนมีความสนใจในการเรียน มากน้อยเพียงใดอีกด้วย

๒.๔ การวัดผลวิชาพลาณามัย จำนวนคะแนนเหมาะสมเพียงใด ผู้เรียนสามารถสอบได้มากน้อยเพียงใด และผลของการเรียนวิชานี้สามารถเปลี่ยน พฤติกรรมของผู้เรียนไปในแนวทางที่ต้องการมากน้อยเพียงใด ผู้เรียนได้นำเอา สิ่งที่ได้รับนั้นไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันมากน้อยเพียงใด วิธีการวัดผลวัดได้ครอบคลุม ประสิทธิภาพหรือเนื้อหาและมีความเชื่อถือได้หรือไม่

วิธีดำเนินการวิจัย

๑. นอกจากการศึกษาเรื่องราวประวัติความเป็นมาและวิวัฒนาการ คณาพลาณามัยจากหนังสือเอกสารและการสัมภาษณ์แล้ว ในการรวบรวมข้อมูล เพื่อประกอบการวิจัยได้ดำเนินการออกแบบสอบถามเพื่อศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ความคิดเห็นของคณะบุคคลที่ดำเนินงานคณาพลาณามัยอันเกี่ยวเนื่องในสภาพแวดล้อม และท้องถิ่นเดียวกัน แลวนำมาเปรียบเทียบระหว่างบุคคล ๓ กลุ่มด้วยกัน คือ

๑.๑ กลุ่มที่แบ่งตามบทบาทหรือตำแหน่งหน้าที่ในการทำงาน คือ ครู ผู้บริหารการศึกษาและศึกษานิเทศก์

๑.๒ กลุ่มที่แบ่งตามวุฒิทางการศึกษา คือ กลุ่มตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป กลุ่มอนุปริญญาหรือเทียบเท่าและกลุ่มวุฒิตั้งแต่ ป.กศ.ลงมา

๑.๓ กลุ่มที่แบ่งตามระยะเวลาของประสบการณ์ในการทำงาน คือ กลุ่มที่ทำงานนานเกินกว่า ๑๐ ปีขึ้นไป กลุ่มที่ทำงาน ๕ - ๑๐ ปี และกลุ่มที่ทำงานตั้งแต่ ๕ ปีลงมา

๒. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยนี้ได้สุ่มตัวอย่างมาจาก เขตการศึกษา ๑๑ ประกอบด้วย ครู ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ศึกษานิเทศก์ และศึกษานิเทศกรอำเภอ รวมทั้งสิ้น ๓๖๗ คน เหตุผลที่เลือกศึกษาข้อมูลเฉพาะ เขตการศึกษานั้น เพื่อให้เป็นไปตามทฤษฎีและหลักการพัฒนาหลักสูตร

๓. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้ใช้แบบสอบถามชนิด Semantic differential โดยได้รวบรวมข้อของคำถามที่อยู่ในขอบข่ายที่เกี่ยวกับการดำเนินงานด้านหลักสูตรประเภทศึกษาต่อคน พุทธศักราช ๒๕๐๓ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ในด้านที่เกี่ยวข้องกับลักษณะโครงสร้างของหลักสูตร วัสดุอุปกรณ์ และกิจกรรมประสบการณ์ ตลอดจนการนำหลักสูตรไปใช้และการประเมินผล แลดูนำเสนอผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์ และทำงานเกี่ยวข้องกับหลักสูตรดังกล่าว จำนวน ๑๖ ท่าน เพื่อช่วยให้ค่าเฉลี่ยและปรับปรุงคำถามใหม่ประสิทธิภาพ แล้วจึงนำไปทำการทดสอบ จนสามารถเลือกคำถามที่ใช้เป็นแบบสอบถามฉบับจริง ซึ่งประกอบด้วยคำถามที่เกี่ยวกับความมุ่งหมาย เนื้อหาวิชาสุขศึกษา เนื้อหาวิชาพลศึกษา การสอนและการนำหลักสูตรไปใช้ ตลอดจนการวัดผลอีกด้วย รวมข้อคำถามทั้งหมด จำนวน ๓๕ ข้อ

๔. การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้ส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มประชากร โดยทางไปรษณีย์ จำนวน ๓๖๗ ฉบับ หลังจากนั้น ๔๕ วัน จึงได้รวบรวมแบบสอบถามคืนมา และมีแบบสอบถามใช้การได้จำนวน ๒๕๘ ฉบับ (๗๐.๕๗ %) เป็นแบบสอบถามที่ได้จากครูผู้สอนวิชาพลศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงหรือหัวหน้าหมวดพลศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง จำนวน ๑๑๘ คน (๔๖.๕๐ %) ผู้บริหารการศึกษา คือ ครูใหญ่ และศึกษานิเทศกรอำเภอ ๑๑๘ คน (๔๖.๕๐ %) ศึกษานิเทศก์ ๒๑ คน (๗.๒๐ %)

๕. การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แบ่งประชากรทั้งหมดออกเป็นกลุ่ม ๆ โดยอาศัยคุณสมบัติ ๓ ประการ คือ แบ่งตามลักษณะบทบาทหน้าที่ในการทำงาน คือ ศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารและครู แบ่งตามลักษณะคุณวุฒิทางการศึกษา คือ ตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป อนุปริญญาหรือเทียบเท่า และวุฒิจึงแต่ ป.กศ.ลงมา และแบ่งตามระยะเวลาประสบการณ์ในการทำงาน คือ ประสบการณ์เกินกว่า ๑๐ ปี ระหว่าง

- ๖-๑๐ ปี และตั้งแต่ ๕ ปีลงมา การวิเคราะห์ข้อมูลได้ทำเป็น ๒ ตอน คือ
- ๑) การวิเคราะห์การกระจายและค่าคะแนนโดยเฉลี่ย
 - ๒) การวิเคราะห์คะแนนรวมโดยใช้ F-test

สรุปผลของการวิจัย

คณะบุคคลที่ทำเนิงานด้านหลักสูตร การเรียนการสอนวิชาพลานามัย ระดับประถมศึกษาตอนต้นในเขตการศึกษา ๑๑ นั้น มีความเห็นที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญในเรื่องของการสภนหรือการนำหลักสูตรไปใช้ที่ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ ๘๕ ทั้งกลุ่มที่แบ่งตามตำแหน่งหน้าที่ กลุ่มที่แบ่งตามวุฒิทางการศึกษา และกลุ่มที่แบ่งตามระยะเวลาประสบการณ์ในการทำงาน โดยมีค่าความแปรปรวน (F-test) = ๓.๓๐, ๓.๒๑ และ ๓.๑๕ ตามลำดับ ซึ่งมีลักษณะแนวโน้มในทางลบ ชี้ให้เห็นขอบกพรองและควรแก้ไขเป็นอันมาก ส่วนเรื่องรายละเอียดเนื้อหาการเรียนวิชาสุขศึกษานั้น กลุ่มที่แบ่งตามตำแหน่งหน้าที่และกลุ่มที่แบ่งตามวุฒิทางการศึกษา มีความเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ ๘๕ ซึ่งมีแนวโน้มไปทางลบ ชี้ให้เห็นขอบกพรองควรแก้ไขเป็นอันมาก แต่กลุ่มที่แบ่งตามลักษณะระยะเวลาประสบการณ์ในการทำงานเห็นคล้ายคลึงมีแนวโน้มในทางบวกว่าเหมาะสมแล้วไม่ควรปรับปรุง เป็นที่น่าสังเกตว่ากลุ่มบุคคลที่แตกต่างกันโดยตำแหน่งและหน้าที่ที่แตกต่างกันโดยคุณวุฒิทางการศึกษานั้น มักมีความเห็นต่อสัมฤทธิ์ผลของหลักสูตรแตกต่างกันไปควย แต่บุคคลที่แตกต่างกันในเรื่องระยะเวลาประสบการณ์ในการทำงานนั้น มีผลทำให้บุคคลมีแนวความเห็นต่อเรื่องของหลักสูตรแทบไม่แตกต่างกันเลย ผู้ที่มีคุณวุฒิทางการศึกษาที่สูงและผู้ที่ทำงานด้านการบริหารหรือการนิเทศการศึกษา จะให้ค่าสัมฤทธิ์ผลของหลักสูตรมีแนวโน้มที่ต่ำกว่าผู้ที่ทำการสอนและผู้ที่มีคุณวุฒิทางการศึกษาค่อนข้างต่ำ ในเรื่องโครงสร้างของหลักสูตรนั้น กลุ่มบุคคลที่แตกต่างกันโดยตำแหน่งและหน้าที่ให้ความคิดเห็นที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญในเรื่องความมุ่งหมาย ข้อที่ ๒ ซึ่งมีความว่า "ให้เด็กรู้จักเล่นและทำงานด้วยกันโดยราบรื่น ต่างคนต่างเคารพกฎข้อบังคับและเคารพสิทธิ์ของผู้อื่น" และกลุ่มบุคคลที่แตกต่างกันในระยะเวลาประสบการณ์ใน -

การทำงานมีความเห็นที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญในเรื่องความมุ่งหมาย ข้อที่ ๓ ซึ่งมีความว่า "ให้เด็กรู้จักพักผ่อนหย่อนใจในทางที่เหมาะสม รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์แก่วงศ์ญาติใจ" ความมุ่งหมาย ทั้งข้อที่ ๒ และข้อที่ ๓ นี้ คณะกลุ่มบุคคลทั้งกล่าวยังให้คำความคิดเห็นต่อสัมฤทธิ์ผล มีแนวโน้มที่ต่ำและลักษณะที่ควรปรับปรุงแก้ไขด้วย ส่วนเรื่องรายละเอียดเนื้อหาของวิชาพลานามัยนั้น กลุ่มบุคคลที่แตกต่างกันโดยตำแหน่งหน้าที่และบุคคลที่ต่างงานโดยคุณวุฒิทางการศึกษา มีความเห็นที่แตกต่างกันต่อเรื่อง เนื้อหาการเรียนของวิชาสุขศึกษาเกือบทุกเรื่อง ยกเว้นเรื่อง "การรักษาความสะอาดและการป้องกันสัณสีที่จำเป็น" มีความเห็นคล้ายคลึงกันว่าเหมาะสมและไม่ควรแก้ไข นอกนั้นควรปรับปรุงแก้ไขอยู่เป็นอันมาก ส่วนเนื้อหาการเรียนวิชาพลศึกษานั้น ทุกกลุ่มบุคคลมีความเห็นที่คล้ายคลึงกันว่า เหมาะสมในการเรียนการสอนก็แล้ว เกี่ยวแก่การสอนหรือการนำหลักสูตรไปใช้นั้น คณะบุคคลทุกกลุ่มมีความเห็นที่แตกต่างกันมาก ความคิดเห็นเหล่านี้มีแนวโน้มที่ระบุถึงความบกพร่องและควรแก้ไขในเรื่องการจัดแบบเรียนและอุปกรณ์การสอน อัตราเวลาเรียน ตลอดจนการให้บริการจากฝ่ายวิชาการด้วย เกี่ยวแก่การวัดผลวิชาพลานามัยนั้น คณะกลุ่มบุคคลทั้งกล่าวมีความเห็นที่คล้ายคลึงกันว่า ส่วนมากเกณฑ์การวัดผลยังไม่ควรได้รับการแก้ไข

กล่าวโดยสรุปแล้วในเรื่องโครงสร้างของหลักสูตรวิชาพลานามัยระดับประถมศึกษาตอนต้น ปีพหุศักราช ๒๕๐๓ ในเขตการศึกษา ๑๑ นั้น จากการวิเคราะห์ความเห็นของคณะบุคคลดำเนินการที่ศึกษาโดยเฉลี่ย (Mean) การกระจายของข้อมูล (Standard deviation) และการวัดความแปรปรวน (F - test) ที่ได้จากการวิจัยนี้แล้ว โครงสร้างของหลักสูตรทั้งกล่าวสมควรได้รับการแก้ไขทุกประการ ซึ่งพอลำดับข้อควรปรับปรุงแก้ไขมากไปหาน้อยดังต่อไปนี้ คือ

๑. ในเรื่องการสอนหรือการนำหลักสูตรไปใช้
๒. ในเรื่องรายละเอียดเนื้อหาวิชาสุขศึกษา
๓. ในเรื่องความมุ่งหมายของหลักสูตร
๔. ในเรื่องเกี่ยวกับการวัดผล
๕. ในเรื่องรายละเอียดเนื้อหาวิชาพลศึกษา

รายละเอียดแต่ละเรื่องดังกล่าวนี้ได้แสดงไว้ในตารางที่ ๕ ถึง ตารางที่ ๑๑๒ แล้ว

การอภิปรายและขอเสนอแนะ

เพื่อความสะดวกในการอภิปรายและความแจ่มแจ้ง การเสนอเหตุ และผลประกอบการพิจารณาข้อมูลในตลอดทั้งการ เน้นขอบกรอบที่สำคัญ ในขั้นนี้จะได้เกินถึงผลของการวิจัยบางประการที่ควรเน้นประกอบการอภิปราย และได้แยกหัวข้อการอภิปรายไว้ให้เห็นชัด ๒ ประเด็น คือ ในแง่การวิเคราะห์ที่เกี่ยวกับ ลักษณะความคืบหน้าเห็นของบุคคล และในแง่สัมฤทธิ์ผลของโครงสร้างหลักสูตรวิชา - พละนามัย

ก. ผลการวิเคราะห์เป็นรายกลุ่มบุคคล

การที่กลุ่มบุคคลที่แบ่งตามลักษณะหน้าที่ในการทำงาน และกลุ่มบุคคลที่แบ่งตามลักษณะคุณวุฒิทางการศึกษา มีความเห็นที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่คล้ายคลึงกัน และผู้ที่มีคุณวุฒิทางการศึกษาสูงกับผู้ที่มีตำแหน่งศึกษานิเทศก์ ได้ให้คำแนะนำโดยเฉลี่ยในแต่ละเรื่องของหลักสูตรมีแนวโน้มที่ตำหนิ แสดงให้เห็นว่าผู้ที่มีความใกล้ชิดและมีความรับผิดชอบ เกี่ยวกับการดำเนินงานด้านวิชาการนั้น ได้มองหลักสูตร อย่างละเอียดลึกซึ้งจึงทำให้เห็นช่องโหว่ของหลักสูตรมาก ประกอบกับบุคคลเหล่านั้นมีความคิดเปรียบเทียบและหาทางสร้างสรรค์ระหว่างหลักสูตรและกิจกรรมทางการศึกษา เพื่อแสวงหาแนวทางไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ให้ได้ อาศัยความคิดริเริ่มที่ดี มีวิจักษณ์ญาณที่สูงและมีความผูกพันกับงานด้านวิชาการนี้ตลอดมา จึงทำให้มองเห็นจุดอ่อนของหลักสูตรได้มากขึ้น กลุ่มบุคคลดังกล่าวจึงมีความคิดเห็นจากพื้นฐานของข้อเท็จจริงและประสบการณ์ที่คล้ายคลึงกัน ตลอดทั้งได้คำแนะนำโดยเฉลี่ยในแต่ละเรื่องของหลักสูตรค่อนข้างต่ำควย และเป็นที่น่าสังเกตว่าการแบ่งตามระยะเวลาประสบการณ์ในการทำงานนั้น ทุกกลุ่มให้คำแนะนำโดยเฉลี่ยสูงและมีความเห็นที่คล้ายคลึงกัน แสดงให้เห็นว่าระยะเวลาไม่มีผลทำให้บุคคลที่ทำงานเกี่ยวข้อง

กับหลักสูตร เปลี่ยนแปลงแนวความคิดไปจากเดิมได้ คือมองเห็นหลักสูตรวิชา -
 พละนามัย พุทธศักราช ๒๕๐๑ เมื่อเริ่มใช้ใหม่ ๆ ใดๆ และเดี๋ยวนี้ก็ยัง
 มองเห็นอยู่เช่นเดิม ซึ่งอาจวินิจฉัยได้ว่ามีความสนใจที่มีต่อหลักสูตรน้อย มี
 ความเข้าใจตัวเองว่า ไม่มีหน้าที่ในการพัฒนาหลักสูตร มีหน้าที่คอยสอน -
 นักเรียน เพื่อให้มีความรู้ตามที่เคยสอนหรือเคยเรียนมาเท่านั้น สิ่งเหล่านี้ถือว่าเป็น
 เป็นข้อบกพร่องที่ทำให้คุณภาพทางการศึกษาไม่ดีเท่าที่ควร

ข. ผลการวิเคราะห์ตามโครงสร้างของหลักสูตร

๑. ด้านที่เกี่ยวกับความมุ่งหมาย หลักสูตรวิชาพละนามัย
 ระดับประถมศึกษาตอนต้น มีความมุ่งหมาย ๔ ข้อ ทั้งนี้เพื่อมุ่งหวังให้เด็กนักเรียนได้
 เอาวิชาความรู้ที่ได้เรียนไปปฏิบัติให้เป็นผู้มีสุขภาพและพละนามัยสมบูรณ์ สามารถ
 ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีประสิทธิภาพ จากการวิจัยนี้พบว่า ความมุ่งหมาย
 ข้อที่มีข้อบกพร่องน้อยและอยู่ในเกณฑ์ที่มีความสมบูรณ์คือ ความมุ่งหมายข้อที่ ๑
 ซึ่งมีความว่า "ให้เด็กมีสุขภาพสมบูรณ์ทั้งทางร่างกายและทางจิต" ส่วน
 ความมุ่งหมายข้อที่มีความบกพร่องมากและอยู่ในเกณฑ์ควรแก้ไข คือ ความมุ่งหมาย
 ข้อที่ ๔ ซึ่งมีความว่า "ให้เด็กรู้จักว่าตนเป็นสมาชิกของชุมชน จึงมีหน้าที่ต้อง
 ช่วยป้องกันอันตรายจากโรคภัยไข้เจ็บจากอุบัติเหตุในชุมชน" ส่วนความมุ่งหมาย
 ข้อที่ ๒ ข้อ คือ ข้อที่ ๒ มีความว่า "ให้เด็กรู้จักเล่นและทำงานด้วยกันโดยราบรื่น
 ตางคนต่างเคารพกฎข้อบังคับและเคารพสิทธิของผู้อื่น" ข้อที่ ๓ ความว่า "ให้
 เด็กรู้จักพักผ่อนหย่อนใจในทางที่เหมาะสม รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์แก
 ร่างกายและจิตใจ" แม้ทั้ง ๒ ข้อดังกล่าวจะมีค่าคะแนนโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับ
 ปานกลาง แต่ก็มีกลุ่มที่มีความเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับความเชื่อมั่น
 ร้อยละ ๕๕ คือกลุ่มที่แบ่งตามหน้าที่ในการทำงาน ซึ่งมีความเห็นยังขัดแย้งกัน
 ในเรื่องความหมายหรือความชัดเจนของถ้อยคำ ความสอดคล้องกับความสนใจของ
 ผู้เรียน และความยากง่ายในการนำไปปฏิบัติอีกด้วย อย่างไรก็ตามในกลุ่มบุคคล
 ที่ทำงานในเรื่องเดียวกัน ควรมีความเห็นต่อเรื่องที่ทำนั้นเหมือนกันด้วย หากต่าง
 ฝ่ายต่างมีความคิดเห็นหรือมีความเข้าใจไปคนละแนวแล้ว ก็ให้นำผลเสียบมาสู่ระบบ

การทำงานอย่างยิง

การประเมินผลเกี่ยวกับความมุ่งหมายของหลักสูตรครั้งนี้ ได้ศึกษา
 ในแง่ของความเหมาะสมสอดคล้องกับจิตวิทยาของผู้เรียน ตามความชัดเจนใน -
 ถ้อยคำและภาษาที่ใช้สื่อความหมาย ตลอดจนความยากง่ายในการนำไปปฏิบัติเพื่อ
 ให้เกิดผลตามความมุ่งหมายนั้น ๆ ด้วย เพราะสิ่งเหล่านี้เป็นลักษณะของปัญหาที่
 เกิดขึ้นกับความมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษาในปัจจุบัน ความมุ่งหมายนั้นนับว่าเป็น
 ปัจจัยสำคัญของผู้ที่ทำงานร่วมกัน จะต้องศึกษาและทำความเข้าใจให้แจ่มแจ้งตรงกัน
 อันคับแรก เพื่อที่จะดำเนินงานให้เป็นไปตามนโยบายการศึกษาโดยส่วนรวม และ
 จักพิจารณาทางกรรศึกษาให้ตรงเป้าหมาย จากการสังเกตขอบกรอบของความ -
 มุ่งหมายในวิชาพลาณามัยดังกล่าวมา จะเห็นได้ว่ามีการ เขียนข้อความที่ยืดยาวคลุม
 เกรือเกินไป และบางข้อยังรวมเอาผลที่จะได้รับจากความมุ่งหมายนั้นหลายอย่างรวม
 เข้าไปด้วยกัน เช่น "ให้เด็กพัฒนาสนใจในทางที่เหมาะสม" และยังมีต่อไปอีก
 ว่า "ให้รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์" ข้อความ เช่นนี้อาจทำความเข้าใจยากแก่
 ผู้นำหลักสูตรไปใช้ได้ จริงอยู่ลักษณะของความมุ่งหมายของวิชาพลาณามัยจะมีจุด -
 มุ่งหมายรวมหรือจุดมุ่งหมายทั่วไป (Aim) แต่การแยกให้เห็นชัดระหว่างวิชาพลาศึกษา
 และวิชาสุขศึกษา เว้นให้เป็นจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม (Behavioral Objective)
 ก็จะทำให้จุดมุ่งหมายนั้นมีประสิทธิภาพต่อหลักสูตรมาก ประกอบกับลักษณะวิชาพลาณามัย
 ในระดับประถมศึกษาตอนต้นนั้น ต้องการเน้นเรื่องการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียน
 ในทางปฏิบัติมากกว่าด้านอื่น การเขียนจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมและแยกให้เห็นราย -
 ละเอียดในหมวดวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา จึงเป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญมาก ซึ่งความ
 มุ่งหมายดังกล่าวนั้นอาจจะกำหนดได้ให้ชัดเจนเหมาะสมกับท้องถิ่นและฐานะของผู้เรียน
 พิจารณาสภาพแวดล้อมและพยากรณ์สิ่งที่จะทำให้ความมุ่งหมายมาช่วยแก้ปัญหาและประกอบการศึกษา
 พิจารณาเขียนจุดมุ่งหมายด้วย ประการสำคัญของลักษณะความมุ่งหมายของวิชาพลาณามัย
 นั้น ก็คือ ต้องเน้นให้ผู้เรียนสามารถนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม

๒. ด้านที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาของหลักสูตร ลักษณะเนื้อหาของหลักสูตร
 หมวดวิชาพลาณามัย แบ่งออกเป็น ๒ วิชา คือ เนื้อหาวิชาสุขศึกษาและเนื้อหาวิชา-

พลศึกษา จากผลของการวิจัยนี้ พบว่ากลุ่มที่แบ่งตามตำแหน่งหน้าที่ในการทำงาน และกลุ่มที่แบ่งตามวุฒิการศึกษา มีความเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาพลศึกษาที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญ และมีค่าแนวโน้มของคะแนนโดยเฉลี่ยค่อนข้างต่ำ ตรงกันข้ามกับ เนื้อหาวิชาพลศึกษาไม่มีกลุ่มใดที่แสดงความคิดเห็นที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญเลย และมีค่าคะแนนโดยเฉลี่ยค่อนข้างสูง แสดงว่าเนื้อหาวิชาพลศึกษามีความสมบูรณ์ ไม่ควรได้รับการแก้ไข ส่วนค่าคะแนนโดยเฉลี่ยของวิชาพลศึกษาค่อนข้างต่ำนั้น แสดงว่า เนื้อหาวิชาพลศึกษามีขอบปรอวงและเป็นปัญหาต่อการเรียนการสอนหลาย ประการ

๒.๑ จากผลของการศึกษาข้อมูลโดยลำดับ เนื้อหาวิชาพลศึกษาที่มีความบกพร่องมากไปหาเนื้อหาที่มีความบกพร่องน้อยตามลำดับ คือ

- ๒.๑.๑ เรื่องความสำคัญของการซึ่งนำหน้าหนักส่วนสูง ตลอดทั้งการทดสอบสมรรถภาพตนเอง
- ๒.๑.๒ เรื่องการบำรุงร่างกาย เช่น เรื่องอาหาร- การกิน ตลอดจนการออกกำลังกายและการ พักผ่อน เป็นต้น
- ๒.๑.๓ เรื่องสิ่งเสพติดให้โทษ และสิ่งเป็นพิษต่อร่างกาย
- ๒.๑.๔ เรื่องการควบคุมป้องกันโรคติดต่อ ตลอดทั้งการ ป้องกันโรคภัยไข้เจ็บที่มักเกิดขึ้นแก่เด็ก ๆ อีกด้วย
- ๒.๑.๕ เรื่องการป้องกันรักษาอวัยวะที่สำคัญของร่างกายทั้ง ภายในและภายนอก
- ๒.๑.๖ เรื่องการปลูกฝังสุขนิสัยที่ดีจำเป็น
- ๒.๑.๗ เรื่องการป้องกันอุบัติเหตุและการปฐมพยาบาล ตลอดทั้งการใช้จ่ายสามัญประจำวันอีกด้วย

ซึ่งถ้าพิจารณาถึงเนื้อหาที่มีความหมายต่อผู้เรียนและความ สะดวกในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแล้ว โดยขอเท็จจริงโรงเรียนยังขาด บุคคลที่จะสามารถในการถ่ายทอดเนื้อหาตามข้อ ๒.๑.๑ เพื่อให้มีความหมายต่อ

ผู้เรียน และโรงเรียนส่วนมากยังขาดอุปกรณ์เครื่องชั่งน้ำหนัก และที่วัดส่วนสูง จึงทำให้เนื้อหาตามข้อ ๒.๑.๑ มีความบกพร่องมาก ส่วนเนื้อหาข้อที่ ๒.๑.๓ ที่มีความบกพร่องน้อยนั้น เพราะเป็นเรื่องที่มีความหมายและความจำเป็นแก่ผู้เรียน สะดวกต่อการจัดกิจกรรมและประสบการณ์เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ มีความเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นโดยทั่วไป

๒.๒ เนื้อหาวิชาพลศึกษา เมื่อพิจารณาถึงความสอดคล้องในการส่งเสริมพัฒนาการทางร่างกายแก่ผู้เรียนและความเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น ตลอดทั้งเวลาเรียนและการบรรลุผลตามความมุ่งหมายแล้ว มีความบกพร่องน้อย ทุกกลุ่มมีความเห็นและประสบการณ์ที่คล้ายคลึงกัน โดยไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญเลย และให้คาเคะแนนโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง แต่ถาเวียงดำคืบจากผลของการศึกษาขอมูล โดยพิจารณาถึงเนื้อหาที่มีความบกพร่องมากไปหาเนื้อหาที่มีความบกพร่องน้อยแล้วลำดับไคดังนี้ คือ

- ๒.๒.๑ เรื่องการเลนยึกหยุนงาย ๆ และการทดสอบสมรรถภาพตนเอง
- ๒.๒.๒ เรื่องการเลนที่นำไปสู่กีฬาใหม่
- ๒.๒.๓ เรื่องการเลนที่ไชจั้งหวะ การเลี่ยนแบบและการเลนแบบเลานิทาน
- ๒.๒.๔ เรื่องการวิ้งเลนประเภทตาง ๆ เช่น วิ้งเร็วและวิ้งผลัด เป็นต้น
- ๒.๒.๕ การเลนเกมส การเลนเบ็คเตล็ค เช่น มอญซอนผา หรือวิ้งเปรี๊ว เป็นต้น

ซึ่งเนื้อหาตามข้อ ๒.๒.๑ ถ้าครูไม่มีทักษะและโรงเรียนไม่มีอุปกรณ์เพียงพอ ตลอดทั้งสภาพของท้องถิ่นอากาศค่อนข้างร้อนและแห้งแล้งแล้ว ก็ยากที่จะนำมาใช้ในการเรียนการสอนอย่างไคผล ส่วนเนื้อหาตามข้อ ๒.๒.๕ ครูคนไคก็สอนไค เด็กไคเลนโดยสนุกและเกิดความเพล็คเพล็คิน ไม่ตองไชอุปกรณ์อะไรมากนัก จึงทำให้ผลของการเรียนการสอนของเนื้อหาทั้ง ๒ ข้อตางตางกัน

๓. คำนที่เกี่ยวกับการสอนและการนำเอาหลักสูตรไปใช้ จากผลของการวิเคราะห์พบว่า ทุกกลุ่มมีความคิดเห็น เกี่ยวกับการสอนและการนำเอาหลักสูตรไปใช้ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ ๕๕ ทุกกลุ่ม และทุกกลุ่มให้คะแนนโดยเฉลี่ยในเรื่องนี้ต่ำกว่าทุกเรื่องของโครงสร้างหลักสูตร ซึ่งแสดงให้เห็นว่าหลักสูตรประถมศึกษาตอนต้น ปีพุทธศักราช ๒๕๐๓ วิชาพลานามัยนั้น มีความบกพร่อง เรื่องการสอนและการนำเอาไปใช้มากที่สุด ดังได้กล่าวมาแล้วแต่ที่ ๑ ว่า การสอนและการนำเอาหลักสูตรไปใช้นั้น มีความหมายและความสำคัญต่อหลักสูตรและนโยบายการจัดการศึกษาเป็นอย่างมาก เพราะถ้าหลักสูตรสร้างไว้อย่างดีเลิศเพียงใด แต่การนำเอาไปใช้ไม่ตรงเป้าหมายหรือผู้นำเอาไปใช้มีความคิดเห็นและประสบการณ์ที่แตกต่างกันด้วยผลของการวิจัยนี้แล้ว ก็ยากแก่การจัดการศึกษาให้สัมฤทธิ์ผลตามต้องการ ความบกพร่องดังกล่าวแล้วเป็นสาเหตุสำคัญที่จะก่อให้เกิดความล้มเหลวของหลักสูตรการศึกษา ความบกพร่องเรื่องการสอนและการนำเอาหลักสูตรไปใช้ที่ได้จากการศึกษาข้อมูลในครั้งนี้ คือ ผู้สอนไม่มีความเข้าใจเรื่องหลักสูตรที่พอ ยังต้องการคำแนะนำช่วยเหลืออีกมาก อุปกรณ์และหนังสืออ่านประกอบไม่เพียงพอ กิจกรรมที่ใช้ในการเรียนการสอนยังใช้วิธีการให้ท่องจำ เรียนแต่ภาคทฤษฎีตลอดทั้งวิธีการสอนก็ยึดแบบเรียนเป็นหลัก ความหมายและความสำคัญของวิชามีน้อย จึงสอนได้ไม่ครบตามความมุ่งหมายและเนื้อหาในหลักสูตร เป็นต้น

ซึ่งการแก้ไขปัญหาคความบกพร่องดังกล่าวได้ก็คือ การจัด - บริหารและการบริการหลักสูตรที่ดี เริ่มตั้งแต่การวางรายละเอียดเนื้อหาให้มีความเหมาะสมสอดคล้องทั้งผู้เรียนและท้องถิ่น เพียงใด ผู้ที่จะนำเอาเนื้อหาไปใช้ในการสอนการเรียนนั้นมีความเข้าใจแจ่มแจ้งเพียงใด เพราะลักษณะสำคัญของเนื้อหาวิชาพลานามัยก็คือ ต้องเป็นลักษณะ เน้นพัฒนาความกิริยารบยอศ ผู้เรียนต้องเข้าใจปัญหาและเรียนด้วยการแก้ปัญหาของตนเอง เพื่อนตนเองและเพื่อสังคม จะต้องมีให้การบริการการนิเทศหรือบริการคานวิชากรให้เพียงพอ เช่น การอบรมประชุมชี้แจงแก่ผู้ใช้หลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียน หนังสืออ่านประกอบตลอดทั้งการจัด -

อุปถัมภ์และประสพการอหิงสมาให้แก่ผู้เรียน เป็นต้น

๔. คำนี้เกี่ยวกับการวัดผล จากผลของการวิจัยนี้พบว่า ทุกกลุ่มไม่มีความเห็นที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญในเรื่องของการวัดผลวิชาพลานามัย แต่เมื่อพิจารณาถึงคะแนนโดยเฉลี่ยแล้ว มีแนวโน้มที่ตำราลงมาจากเรื่องการสอนและการนำเอาหลักสูตรไปใช้ จึงน่าจะได้รับการปรับปรุงแก้ไขให้ดีกว่าที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน เพราะลักษณะการประเมินผลการเรียนการสอนทางวิชาพลานามัยนั้น ต้องจัดให้ครอบคลุมทั้งทางด้านความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติในการวัดผล จึงน่าจะใช้วิธีการที่เหมาะสมและเครื่องมือที่เชื่อถือได้ ซึ่งอาจจะใช้วิธีการ - สังเกต สัมภาษณ์และทดสอบหรือให้ปฏิบัติจริงควบคู่กันไป เพื่อนำมาเป็นเกณฑ์การตัดสินใจในการให้คะแนน สิ่งเหล่านี้จะทำให้เกิดประโยชน์ต่อการสอนและคะแนนมีความหมายต่อการเรียนมากยิ่งขึ้น จากการศึกษาครั้งนี้พบข้อบกพร่องในการวัดผลวิชาพลานามัย คือ วิชาสุขศึกษามีการวัดผลโดยการทดสอบข้อเขียนเพียงอย่างเดียว วิชาพลศึกษาก็มีการให้คะแนนโดยการให้ปฏิบัติเพียงอย่างเดียวสาระสำคัญของเรื่องต่าง ๆ ที่เรียนไม่ตรงตามปัญหาของชีวิตประจำวัน ทำให้เอาไปใช้ในชีวิตจริงได้น้อย และเนื่องจากอิทธิพลจากการสอนและการวัดผลเน้นหนักในเรื่องทฤษฎีทางวิชาการเป็นส่วนมาก จึงทำให้ผู้เรียนเปลี่ยนพฤติกรรมไปจากจุดมุ่งหมายที่สอน การได้น้อย ลักษณะของการวัดยังเป็นอัตนัยมากกว่าปรนัย เป็นที่น่าสังเกตว่าประชากรที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่า คะแนนวิชาพลานามัยน้อยทำให้ความสำคัญของวิชาลดน้อยลงไปด้วย ควรได้มีการเพิ่มคะแนนของวิชานี้และนำไปพิจารณาในการสอบคัดเลือกเข้าเรียนต่อในสถานการศึกษากัน ๆ ด้วย

จึงขอสรุปข้อเสนอแนะในการจะปรับปรุงหลักสูตรได้ว่า ควรได้พิจารณาทุกส่วนทุกตอน ทุกระดับ ที่ประกอบเป็นหลักสูตร เพราะงานปรับปรุงหลักสูตร เป็นงานที่ททาทายความสามารถของผู้ที่เกี่ยวข้อง และเป็นงานที่ต้องใช้เวลาอย่างมาก การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตอนใด ก็จะกระทบกระเทือนถึงส่วนอื่น ๆ เสมอ เพราะการพัฒนาหลักสูตรนั้น เป็นองค์ประกอบที่เกิดขึ้นจากระบบค่านิยม

และแนวความคิดทางวัฒนธรรมและสภาพของโรงเรียน เพื่อนำไปสู่การจัดเป็นระบบในการจัดการศึกษา ซึ่งประกอบไปด้วยการกระทำ (Action) การฝึกหัด (Training) และการเปลี่ยนแปลง (Change) ผลที่ได้ออกมานั้นจะสะท้อนถึงทุกขั้นตอนของโครงสร้างในหลักสูตร ที่มีความต่อเนื่องและสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน เช่น เด็กนักเรียนได้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่มีนิสัยในการรักษาความสะอาด ก็ย่อมหมายถึงความมุ่งหมายที่ให้เด็กรักษาความสะอาดนั้น สอดคล้องสัมพันธ์กับจิตวิทยาของผู้เรียน มีความหมายที่ชัดเจนและไม่ยากต่อการจัดกิจกรรมการเรียน นักการจัดก็ เนื้อหาที่มีความเหมาะสมต่อเนื่องสัมพันธ์กับชีวิตจริงของผู้เรียน สามารถจัดกิจกรรมอุปกรณหรือประสบการณ์ที่จะทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ดี การนำเอาหลักสูตรไปใช้ ผู้สอนต้องมีความเข้าใจอย่างถูกต้องที่เป็นพื้นฐาน การวัดผลนั้นก็เป็นที่เราใจผู้เรียน จึงต้องวัดให้ครอบคลุมได้ทั้งความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติ สิ่งเหล่านี้มีความหมายและความสำคัญที่เท่าเทียมกันทุกขั้นตอนที่จะทำให้ผู้เรียน เปลี่ยนพฤติกรรมไปในทางที่ต้องการได้ดังกล่าว ฉะนั้นส่วนต่าง ๆ ของหลักสูตร เมื่อเปลี่ยนแปลงแก้ไขในตอนที่ ต้องเปลี่ยนแปลงพร้อม ๆ กันไปทุกส่วนด้วย เพื่อความเข้าใจที่ง่ายขึ้นและการแก้ไขที่ตรงกับปัญหา ตลอดจนให้เป็นไปตามหลักการและทฤษฎีการพัฒนาหลักสูตร ในขั้นการเสนอแนะนี้ จึงได้แยกการเสนอแนะไว้ ๒ ลักษณะ คือ การพัฒนาโครงสร้างของหลักสูตร และการจัดบริหารและบริการหลักสูตร

ก. การพัฒนาโครงสร้างหลักสูตร

๑. การปรับปรุงความมุ่งหมาย ควรกำหนดให้สอดคล้องกับจิตวิทยาของผู้เรียน ให้ตรงกับนโยบายและความจำเป็นในการจัดการศึกษาเท่านั้น ตลอดจนการใช้ถ้อยคำภาษาที่กระชับชัดเจนเข้าใจง่าย เพื่อการสื่อความหมายต่อผู้เกี่ยวข้องกับหลักสูตรที่ตรงกัน และในขณะเดียวกันก็คำนึงถึงหลักวิชาการ การจัดลำดับเนื้อหาและความยากง่ายในการนำไปปฏิบัติด้วย ตลอดจนการพิจารณาถึงความสัมพันธ์สอดคล้องที่มีต่อกองประกอบต่างๆ เช่น ความสอดคล้องกับความต้องการของสังคม ผู้วางหลักสูตรจะต้องทราบสภาพของสังคมเป็นอย่างดี แล้วกำหนดความมุ่งหมายโดยยึดสภาพนั้น เป็นรากฐานการพิจารณาถึงความสอดคล้องกับความต้องการ

การของผู้เรียน ซึ่งอาจมีความต้องการหลาย ๆ ด้านที่ต้องนำมาพิจารณา เพื่อที่จะสร้างแนวความคิดความเข้าใจและทักษะให้แก่ผู้เรียนเป็นขั้น ๆ ไป และนอกจากนั้น จุดมุ่งหมายของวิชาพลาซามัยจะต้องให้สอดคล้องกับนโยบายการจัดการศึกษา หรือจุดสำคัญที่ควรเน้น เกี่ยวแก่แนวปฏิรูปการศึกษา จุดมุ่งหมายทุกข้อต่อเนื่องสัมพันธ์กัน ประการสำคัญของจุดมุ่งหมายจะต้องแยกออกเขียนให้ชัดเจนเป็นเชิงพฤติกรรม ในหมวดวิชาพลศึกษา และสุขศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำไปปฏิบัติให้สัมพันธ์กับชีวิตจริงได้ และการเขียนจุดมุ่งหมายนั้น จะต้องคำนึงถึงผู้นำเอาไปใช้ควรวางใจมีความเข้าใจตรงกับพื้นฐานตามโครงสร้างของหลักสูตรเพียงใดอีกด้วย

๒. การปรับปรุงเนื้อหา ควรจัดให้สัมพันธ์สอดคล้องกับพื้นฐานและปัญหาชีวิตประจำวันของผู้เรียน ตลอดจนคำนึงถึงจุดมุ่งหมายนโยบาย - การศึกษา และลักษณะวิชาพร้อม ๆ กันไปด้วย เพราะผลของการวิจัยนี้พบว่า เนื้อหาวิชาสุขศึกษาที่มีความบกพร่องมากนั้น เนื่องจากไม่ถูกต้องควยหลักการดังกล่าวหลายประการ ซึ่งได้ลำดับรายละเอียดของเนื้อหาที่บกพร่องควรรีบแก้ไขไว้แล้ว ส่วนเนื้อหาวิชาพลศึกษาที่น่าควรแก้ไข คือ เรื่องการเล่นยืดหยุ่น และการทดสอบสมรรถภาพตนเองเท่านั้น อย่างไรก็ตาม ในการปรับปรุงเนื้อหาควรคำนึงถึงวิถีภาวะของผู้เรียน ยึดประสบการณ์และความมุ่งหมายของการศึกษาในการเลือกเนื้อหาไปพร้อม ๆ กัน และจะต้องพิจารณาถึงลักษณะวิชาเป็นหลัก คือ เนื้อหาวิชาที่มี - ยากง่ายและสัดส่วนเวลาที่จะให้สอน พิจารณาคำนึงถึงกิจกรรมที่เหมาะสมแก่เด็กในวัยต่าง ๆ ตลอดจนยึดความมุ่งหมายของการศึกษาเป็นหลัก และปรับปรุงหลักสูตรให้เข้ากับตัวผู้เรียน โดยพิจารณาจัดรายละเอียดเนื้อหาของการสอนแต่ละชั้นให้เหมาะสมความสามารถทางสติปัญญาและร่างกายของเด็กในขณะนั้น ซึ่งเนื้อหานี้อาจเปลี่ยนแปลงได้ตามลักษณะของปัญหาและสภาพแตกต่างของท้องถิ่นได้

๓. การปรับปรุงการสอนและการนำเอาหลักสูตรไปใช้ ซึ่งเป็นปัญหาสำคัญที่ได้จากการวิจัยนี้ เพราะมีข้อบกพร่องที่ควรแก้ไขมากกว่าเรื่องอื่น ๆ ทั้งหมด ก่อนนำเอาหลักสูตรไปใช้ในระดับใดก็ตาม ควรได้มีการแนะนำใหญ่เกี่ยวกับหลักสูตรนั้นได้มีความเข้าใจถูกต้อง และสิ่งซึ่งพอที่จะประยุกต์เอา

ไปใช้ได้อย่างเหมาะสมอยู่ในแนวเดียวกัน เพื่อฝ่ายวิชาการจะได้ให้การนิเทศ
 คอยเสนอแนะและติดตามผลไต่สวน ผู้บริหารก็สามารถวางแนวการจัดการ
 ศึกษาในโรงเรียนได้อย่างถูกต้อง ตลอดจนครูผู้สอนก็จะสามารถเลือกกิจกรรม
 หรือจัดประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ สิ่งเหล่านี้จะเป็นเครื่องมือ
 ที่เอื้ออำนวยให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรได้เกิดความคล่องตัวในการปฏิบัติงานมากยิ่งขึ้น
 ประการสำคัญที่ควรเน้นก็คือ ลักษณะวิชาพลาแนมัยนั้น เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชีวิต
 ของผู้เรียนตลอดเวลา ผู้เรียนสามารถเอาไปใช้ประโยชน์ได้ตลอดชีวิต หากใน
 ชั้นการสอนและการนำเอาไปใช้นี้ถูกต้องตามหลักการ ก็จะเป็นประโยชน์และได้รับความ
 ความสนใจแก่ผู้เรียนมากที่สุด การถ่ายทอดวิชาพลาแนมัยแก่ผู้เรียนจะได้ผลดีให้แก
 เด็กวัยประถมศึกษาตอนต้นนั้น ควรจะได้เน้นความสำคัญในเรื่องการปฏิบัติ ทักษะ
 และความรูตามลำดับ

๔. การปรับปรุงในด้านการวัดผล เพื่อให้วิชานี้มี
 ความหมายและมีความสำคัญต่อผู้เรียน ตลอดจนทั้งบุคคลผู้เกี่ยวข้องจะไดมอง เห็น
 ความสำคัญและความจำเป็นของการ เรียนวิชานี้ยิ่งขึ้น ควรได้เพิ่มคะแนนให้มาก
 เท่าเทียมกับวิชาอื่น ปรับปรุงการวัดโดยใช้เครื่องมือและวิธีการที่ถูกต้องตามหลัก
 การและเชื่อถือได้ ซึ่งคงจะต้องใช้วิธีการหลาย ๆ อย่าง เช่น การสัมภาษณ์
 การสังเกต การให้ปฏิบัติและการทดสอบข้อเขียน เป็นต้น ควรปรับปรุงคะแนน
 ระหว่างปีให้มีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ผลที่ประเมินออกมาจะต้องครอบคลุมถึงการปฏิบัติ
 ทักษะและความรูทั้ง ๓ ด้าน ครูผู้สอนจะต้องมีเวลาเพียงพอที่จะคุ้นเคยกับเด็ก
 เพื่อสังเกตพฤติกรรมและการพัฒนาหลาย ๆ อย่างในตัวเด็กที่จะนำมาเป็นเครื่องมือ
 ในการตัดสินใจให้คะแนนแก่เด็ก

ข. การบริการหลักสูตร

๑. ควรมีหน่วยงานส่วนกลางที่รับผิดชอบการดำเนินงานด้าน
 หลักสูตรวิชาพลาแนมัยโดยเฉพาะ หน่วยงานนี้จะต้องมีประสิทธิภาพในการบริการ-
 งานด้านพัฒนาหลักสูตรทุกระดับ บุคลากรที่ประจำสำนักงานนี้ควรเป็นบุคคลที่มีความรู้

มีคุณวุฒิและประสบการณ์หรือมีความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาทางด้านมัธยมศึกษา และ
ควรกระจายหน่วยงานดังกล่าวให้มีอยู่ทุกส่วนภูมิภาค เพื่อจะได้ประสานงานตาม
พัฒนาหลักสูตรกับส่วนกลาง ในกรณีดังกล่าวจึงอาจมี เรื่องของหลักสูตรวิชาพลานามัย
ที่มีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบ ตั้งแต่ส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนจังหวัดและส่วนโรงเรียน
เป็นชั้น ๆ ลงไปตามลำดับ

๒. ควรได้มีการให้บริการหลักสูตรตั้งแต่ชั้นก่อนนำเอาไป-
ใช้ ตลอดทั้งการบริการในชั้นเอาไปใช้อย่างเพียงพอและทั่วถึง ในกรณีดังกล่าว
นี้ อาจจัดให้มีการอบรมสัมมนา การพิมพ์เอกสารเผยแพร่ เพื่อให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง
ของกับการดำเนินงานด้านหลักสูตรได้เข้าใจแจ่มแจ้งและถูกต้องตรงกัน ก่อนนำเอา
หลักสูตรไปใช้ ซึ่งอาจจะจัดให้เป็นจุดแกนที่ส่วนกลางก่อนแล้วแยกออกไปตามส่วน ๆ
ของภูมิภาคตามลำดับ และเมื่อระหว่างที่ผู้สอนได้ดำเนินการสอน ก็ควรได้มีการ
การจัดแบบเรียน หนังสือคู่มือและอุปกรณ์ที่ถูกต้องพอเพียงแก่ความจำเป็นของผู้สอน
ตลอดทั้งจะต้องมีการนิเทศและนำช่วยเหลือ และหาทางพัฒนาหลักสูตรวิชาพลานามัย
ร่วมกับผู้สอนอย่างใกล้ชิดอีกด้วย

๓. ควรเปลี่ยนแปลงหลักสูตรทุก ๆ ๑๐ ปี จากการศึกษา
ความเป็นมาและวิวัฒนาการของหลักสูตรนั้น หลักสูตรจะมีอายุอยู่ได้ประมาณ ๑๐ ปี
และหลังจากนั้นก็เริ่มล้าสมัยลงไปเรื่อย ๆ ดังนั้นการวางแผนเปลี่ยนแปลงหรือปรับ-
ปรุงหลักสูตร ควรกระทำต่อเนื่องไปเรื่อย ๆ ไม่ใช่คอยให้ถึง ๑๐ ปีแล้วค่อยวางแผน
ปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงทันทีทันใด เรื่องนี้หน่วยงานตามข้อ ๑ จะต้องมีความรับผิดชอบ
และเปลี่ยนแปลงหลักสูตรแบบค่อยเป็นค่อยไป ทั้งนี้เพราะการเปลี่ยนแปลงหลักสูตร
เกือบชนิดหน้ามือเป็นหลังมือ นั่น นอกจากจะได้หลักสูตรที่ไม่ค่อยจะสมบูรณ์แล้ว
ยังเป็นการไม่ประหยัดงบประมาณและครูผู้สอนหรือผู้เกี่ยวข้องอื่น ๆ ก็ปรับตัวไม่ทันอีก
ด้วย

๔. ความเห็นความคิดรวบยอด สำคัญระหว่างฝ่ายผู้สอนหรือผู้ใช้
หลักสูตร กับฝ่ายผู้กร่างหลักสูตรให้เข้าใจตรงกัน ให้นำเอาหลักสูตรไปใช้ว่า

หลักสูตรการศึกษา นั้น มีโครงสร้างขึ้นโดยบุคคลกลุ่มน้อยที่เชี่ยวชาญทางวิชาการ และไม่มีประสบการณ์ในด้านการสอนนักเรียน หรือฝ่ายผู้บงการหลักสูตรก็ควร มีความเข้าใจสภาพและภาวะของผู้เป็นครูในโรงเรียนว่า ครูส่วนใหญ่ไม่มีหน้าที่ เพียงการสอนนักเรียนอย่างเดียว จะต้องมีภาระหน้าที่และปัญหาอื่น ๆ อีกมาก ซึ่งการแก้ปัญหาดังกล่าวอาจกระทำได้โดยการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรนั้น ควรจะมีจุด เริ่มต้นจากโรงเรียน จากผู้สอนหรือผู้ใ้เอง เขาสู่ส่วนกลาง ไม่ใช่จากส่วนกลาง แล้วสั่งการไปในโรงเรียนเป็นผู้ใ้ หรือในบางกรณีอาจให้ เริ่มต้นทั้งสองฝ่ายเข้ามา สู่จุดกลาง การแก้ปัญหาทั้งสองวิธีนี้ นอกจากจะทำให้เกิด ความคิดรวบยอดที่ดี ควบกันทุกฝ่ายแล้ว ผู้ใ้หลักสูตรยังจะได้ทำความเข้าใจหลักสูตรอย่างถูกต้องตรง กัน และสิ่งซึ่งพอที่จะสามารถจัดกิจกรรมทางการศึกษาให้เกิดผลดีตามวัตถุประสงค์ ตลอดทั้งจะทำให้หลักสูตรการศึกษาเกิดภาพพจน์ที่ดี มีค่านิยมที่ดีต่อสื่อมวลชนและ บุคคลโดยทั่วไปด้วย

๕. จัดให้มีครูพลานามัย โดยเฉพาะหรือปรับปรุงหลักสูตรใน วิทยาลัยครู เนื่องจากลักษณะของหมวดวิชาพลานามัย มีความแตกต่างกับวิชา อื่น ผู้สอนจำเป็นต้องมีความสามารถในทางทักษะและมีความเสียสละเอาใจใส่ เป็นพิเศษ จึงจะทำให้การเรียนการสอนเกิดผลดี โรงเรียนจึงจำเป็นต้องมีครู ที่มีคุณวุฒิทางด้านนี้โดยเฉพาะ ฝ่ายบริหารจำเป็นต้องรับรู้ถึงความสำคัญของวิชา และเอื้ออำนวยที่จะให้การจัดกิจกรรมประสบการณ์ในการเรียนเป็นไปอย่างไคผล ในด้านสถาบันฝึกหัดครูหรือฝ่ายใ้การศึกษาก็จะไปทำการสอน ควรได้ปรับปรุง หลักสูตร เพื่อใ้ผู้ใ้จะไปเป็นครูมีความเข้าใจในหลักสูตรวิชาพลานามัยใ้ดี และ สิ่งซึ่งพอที่จะจัดประสบการณ์ใ้แก่ผู้เรียนอย่างไคผล

ขอเสนอแนะ ๕ ประการดังกล่าวนั้น เป็นเพียงประการสำคัญที่ต้อง การเน้นให้ตรงกับขอบกพร่องจากการประเมินผลหลักสูตรประถมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช ๒๕๐๓ ในหมวดวิชาพลานามัยครั้งนี้เท่านั้น แต่เพื่อให้ตรงกับปัญหา ทั่วไปของการดำเนินงานด้านหลักสูตร ควรใ้พิจารณาถึงขอเสนอแนะของคณะ -

กรรมการวิเคราะห์หลักสูตรประถมศึกษา ซึ่งได้เสนอแนะเพื่อการนำหลักสูตรใหม่ (ซึ่งจะได้ประกาศใช้ในประมาณปีพุทธศักราช ๒๕๒๑) ไปปฏิบัติ คือ

๑. ควรจัดให้สถาบันฝึกหัดครูทุกแห่งถือเป็นหน้าที่ที่จะต้องใหญ่ที่จะสำเร็จออกไปเป็นครูประถมศึกษาทุกคน โดยทำความเข้าใจหลักสูตรให้แจ่มแจ้งทั้งเนื้อหาสาระ วิธีการและปัจจัยที่จะต้องใช้ในการปฏิบัติ
๒. ควรฝึกอบรมศึกษานิเทศก์ ครูประจำการ เป็นกรรมการใหญ่และต่อเนื่องเป็นแผนงานแน่นอน โดยแบ่งเป็นชั้นที่ ๑ อบรมศึกษานิเทศก์และครูประจำการ จากแหล่งที่คัดเลือกไว้เพื่อสาธิตเป็นแบบอย่าง ชั้นที่ ๒ อบรมศึกษานิเทศก์และครูประจำการจากแหล่งที่จะมาศึกษาจากงานจากประเภทแรก แล้วนำไปปฏิบัติสืบเนื่องในเขตปฏิบัติการที่กว้างขวางขึ้น และชั้นที่ ๓ อบรมครูประจำการทั่วราชอาณาจักร โดยยึดครูและปฏิบัติทั้งสองประเภทแรกเป็นหลักขยายงาน ทั้งนี้โดยมีกำหนดเวลาที่แน่นอน
๓. ควรสนับสนุนให้มีการจัดตั้งกลุ่มปฏิบัติการหลักสูตรขึ้นในระดับส่วนกลาง ภาค และจังหวัดตามความจำเป็นและเหมาะสมเพื่อตรวจสอบดูแลติดตามผลการใช้หลักสูตรอย่างมีแผนงานและมีระเบียบวิธีที่แน่นอน แล้วเสนอแนะการปรับปรุงแก้ไขให้เป็นกระบวนการต่อเนื่องกันตลอดไป
๔. ควรปรับปรุงเปลี่ยนแปลงวิธีสอนต่าง ๆ โดยเริ่มกันจากสถาบันฝึกหัดครู และหน่วยศึกษานิเทศก์ทุกระดับอย่างจริงจัง และสนับสนุนการทดลองสาธิตแบบอย่างการสอนที่เหมาะสมใหม่มากกว่าการแนะนำเป็นวาจาหรือตัวหนังสือ หรือการอบรมระยะสั้น
๕. การจัดทำแบบเรียนใหม่ ควรให้มีคู่มือครูกำกับแบบเรียนนั้น ๆ โดยละเอียดตลอด และในวิชาที่จำเป็นต้องมีการฝึกหัด ก็ให้มีแบบฝึกหัด (work book) ให้สัมพันธ์กับแบบเรียนอย่างใกล้ชิด โดยให้ทั้ง ๓ อย่างคือ แบบเรียน คู่มือและแบบฝึกหัดของนักเรียนเป็นสิ่งที่ต้องขนานกันไปโดยตลอด
๖. ในภูมิภาคหรือท้องที่หรือกลุ่มชนที่มีปัญหาพิเศษ ไม่อาจนำหลักสูตรไปใช้ได้โดยตรง ควรสนับสนุนให้หลักสูตรประกอบ เพื่อการเสริมสร้าง

ประสบการณ์และความหวังมาให้แก่เด็กเล็กก่อน

๗. ควรถือเป็นระเบียบบังคับให้ศึกษานิเทศก์ ครูใหญ่
ครูน้อยทุกคนในโรงเรียนทุกแห่งมีหลักสูตรไว้เป็นที่ปรึกษาอ้างอิง และให้ทำความเข้าใจหลักสูตรอยู่เสมอ

๘. การบริหารและนิเทศการศึกษา ควรยึดหลักสูตร -
ประมุขศึกษาเป็นหลัก โดยให้ความสำคัญอย่างสูง

๙. ควรปรับปรุงระบบการวัดผลให้สอดคล้องสัมพันธ์กับ
หลักสูตรใหม่

๑๐. ควรมีการควบคุมตรวจตราและส่งเสริมให้โรงเรียน
ถือตามแนวหลักสูตรโดยใกล้ชิดเสมอ

๑๑. ควรเปลี่ยนแปลงปรับปรุงหลักสูตรให้ก้าวหน้าทุก ๆ
๑๐ ปี และถ้าได้ศึกษาติดตามผลการปฏิบัติตามหลักสูตรอยู่โดยสม่ำเสมอ มีระเบียบ
วิธีแล้ว การเปลี่ยนแปลงปรับปรุงทุก ๆ ๑๐ ปี คงไม่เป็นภาระที่เหลือวิสัย

ข้อคิดจากการวิจัยครั้งนี้และขอเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควยไม่แน่ใจว่าการวิจัยครั้งนี้จะมีความสมบูรณ์เท่าที่ควร เพราะ
เป็นการศึกษาเฉพาะความคิดเห็นและข้อเท็จจริงหรือประสบการณ์ของผู้ที่เกี่ยวข้องกับ
หลักสูตรบางส่วน และเรื่องที่ศึกษาก็เป็นหัวข้อใหญ่ ๆ ที่เป็นโครงสร้างของหลักสูตร
ประถมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช ๒๕๐๓ ในหมวดวิชาพลานามัยเท่านั้น ไม่ได้ศึกษา
จากบุคคลหลาย ๆ ฝ่ายและแยกวิเคราะห์ในรายละเอียดเป็นเรื่อง ๆ ไป ตลอดทั้ง
การวิจัยครั้งนี้ก็ได้จัดทำเฉพาะโรงเรียนในเขตการศึกษา ๑๑ ซึ่งไม่แน่ใจว่าในทอง
ถิ่นอื่น หรือในหมวดวิชาอื่น จะมีปัญหาเช่นเดียวกับที่ปรากฏผลออกมาเช่นนี้หรือไม่
จึงเสนอแนะในการวิจัยคราวต่อไป ดังต่อไปนี้

๑. ควรได้ศึกษาถึงความคิดเห็นและข้อเท็จจริงหรือประสบการณ์
เพื่อประเมินผลหลักสูตรของวิชาอื่นอีกด้วย

๒. ควรได้ศึกษาในเรื่องดังกล่าวทุก ๆ เขตการศึกษา เพื่อเป็นประโยชน์ในการนำมาเปรียบเทียบกันในเรื่องโครงสร้างของหลักสูตร

๓. การประเมินผลหลักสูตรนั้น นอกจากจะทำการศึกษาข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรโดยเฉพาะแล้ว ควรจะได้ศึกษาจากบุคคลหลายฝ่าย เช่น ผู้เรียนที่กำลังเรียนอยู่หรือที่เรียนสำเร็จไปแล้ว ตลอดจนผู้ปกครองนักเรียน และสื่อสารมวลชนโดยทั่วไปอีกด้วย

๔. ควรแยกศึกษารายละเอียดเป็นขั้นตอน และประเมินผลเป็นระยะ ๆ ในระหว่างการใช้หลักสูตรจนเสร็จสิ้นตามแผนการจัดการศึกษา หรืออาจจะมีการทดสอบผู้เรียนก่อนใช้หลักสูตรและทดสอบผู้เรียนหลังการใช้หลักสูตร เพื่อทราบความก้าวหน้าเป็นต้น

ด้วยวิธีการทั้ง ๔ ประการดังกล่าว เชื่อแน่ว่าจะทำให้การวิจัยเรื่อง การประเมินผลหลักสูตรประถมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช ๒๕๐๓ ในหมวดวิชาพลานามัย หรือการประเมินผลหลักสูตรการศึกษาอื่น ๆ มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาหลักสูตรได้อย่างกว้างขวางในโอกาสต่อไป.

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย